

USNESENÍ

Okresní soud v Mostě rozhodl samosoudkyní Mgr. Ivou Flaxovou ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátkou JUDr. Markétou Soukupovou, AK Most
sídlem Josefa Resslera čp. 1808/3, PSČ 434 01 Most

proti
žalovanému: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátkou Mgr. Ilonou Kindlovou, AK Praha
sídlem Hvězdova čp. 1716/2b, PSČ 140 00 Praha

o vyživovací povinnosti mezi manžely

takto:

Soud schvaluje podle ustanovení § 99 odst. 2 o.s.ř. účastníky předložený smír tohoto znění:

- I. Žalovaný se zavazuje uhradit žalobkyni na výživné na manželku částku [redacted] Kč (slovy: [redacted]) a dále se žalovaný zavazuje uhradit žalobkyni částku [redacted] Kč (slovy: [redacted]), a to ve lhůtě 14 dnů ode dne vydání usnesení o schválení smíru ve smyslu mediační dohody uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným ze dne 4.4.2019, a to na účet právního zástupce žalobkyně AK JUDr. Markéty Soukupové, č. ČAK 09979, sídlem Most, Josefa Resslera čp. 1808/3, č.ú.: [redacted]
- II. Žalovaný se zavazuje uhradit částku ve výši [redacted] Kč (slovy: [redacted]) na účet společné dcery účastníků [redacted], nar. dne [redacted] vedený u Komerční banky a.s., č. ú. [redacted], a to ve lhůtě 14 dnů ode dne vydání usnesení o schválení smíru ve smyslu mediační dohody uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným ze dne 4.4.2019.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Mostě na náhradu nákladů řízení částku 26 112 Kč, a to do 1 měsíce od právní moci usnesení o schválení smíru.
- IV. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Mostě na náhradu nákladů řízení částku 26 112 Kč, a to do 1 měsíce od právní moci usnesení o schválení smíru.
- V. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- VI. Žalobkyně i žalovaný prohlašují, že veškeré sporné otázky, týkající se předmětu jejich sporu vedeného u Okresního soudu v Mostě pod č.j. 17 C 196/2013, jsou zcela narovnány mediační dohodou uzavřenou mezi žalobkyní a žalovaným ze dne 4.4.2019.
- VII. Žalovaný je povinen zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Mostě na soudním poplatku částku [redacted] Kč, a to do 1 měsíce od právní moci usnesení o schválení smíru.

- VIII. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice - Okresnímu soudu v Mostě na soudním poplatku částku ■■■ Kč, a to do 1 měsíce od právní moci usnesení o schválení smíru.
- IX. V řízení, které bylo přerušeno usnesením Okresního soudu v Mostě č.j. 17 C 196/2013 – 783 ze dne 22. února 2019, se pokračuje.

Odůvodnění:

1. Odůvodnění tohoto usnesení odpovídá ustanovení § 157 odst. 4 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ustanovením § 169 odst. 4 o. s. ř..
2. Předmětem řízení je nárok žalobkyně na určení vyživovací povinnosti mezi manžely, kdy žalobkyně navrhovala, aby soud stanovil žalovanému povinnost platit na žalobkyni výživné v měsíční výši ■■■ Kč počínaje od podání žaloby, tedy ode dne 16.7.2013. Žalobkyně argumentovala tím, že manželství účastníků bylo uzavřeno dne 6.8.1994 před Městským úřadem v Libochovicích a jejich manželství dosud trvá. U okresního soudu v Mostě se pod sp. zn. ■■■ vede řízení o rozvod manželství a dne 8.2.2013 vydal soud prvního stupně rozsudek, na základě něhož manželství účastníků rozvedl.
3. Dne 4.4.2019 účastníci soudu předložili mediační dohodu ze dne 4.4.2019, když tato dohoda byla vyhotovena ve třech stejnopisech s platností originálu, z nichž každá strana obdržela po jednom vyhotovení a jeden obdržel mediátor. Účastníci se zavázali zachovat mlčenlivost ohledně průběhu mediačního procesu, jakož i obsahu této mediační dohody. V souladu s čl. II/5 a čl. IV/6 smlouvy o provedení mediace, strany udělily mediátorovi pokyn k předání jednoho vyhotovení této dohody prostřednictvím datové schránky příslušnému soudu, a to Krajskému soudu v Ústí nad Labem v řízení vedeném sp. zn. 14 Co 237/2018, 14 Co 238/2018 a Okresnímu soudu v Mostě v řízení vedeném pod sp. zn. 17 C 196/2013.
4. Účastníci shodně navrhli, aby soud schválil smír bez nařízení jednání ve znění uvedeném ve výrokové části mediační dohody ze dne 4.4.2019.
5. Soud dospěl k následujícím právním závěrům: vyživovací povinnost mezi manžely je tradičně vnímána jako odraz socio-ekonomické funkce rodiny a manželského, resp. rodinného společenství. Ekonometrické analýzy různých forem soužití již dříve ukázaly, že je z ekonomického pohledu pro stát a společnost výhodnější párové soužití. Její právní uznání a zakotvení se nicméně stává zřetelným až ve chvíli, kdy není dobrovolně plněna ve smyslu uspokojování potřeb jednoho z manželů. Vyživovací povinnost mezi manžely je třeba zasadit do širšího rámce osobně-majetkových práv a povinností, které tvoří ve svém souhrnu vlastní obsah manželství. Systematické zařazení vyživovací povinnosti mezi manžely do části druhé hlavy I dílu 4 zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, o povinnostech a právech manželů (a nikoli do ustanovení o vyživovací povinnosti) reflektuje specifický charakter této povinnosti vyplývající přímo z ekonomických a sociálních funkcí manželství jakožto společensky i právně institucionalizovaného soužití. Tato povinnost (ani analogicky) nevzniká mezi nesezdanými páry. Právo na výživné mezi manžely považujeme za osobní a nezcitelné právo, které oprávněný manžel nemůže převést na jinou osobu, neboť toto právo slouží k uspokojování právě jeho osobních potřeb podmíněných existencí manželského pouta. Vyživovací povinnost mezi manžely má prioritu před ostatními vyživovacími povinnostmi, tzn. předchází vyživovací povinnosti dětí i rodičů. K vyživovací povinnosti a uspokojování potřeb rodiny soud

zdůrazňuje, že manželé mají především rovné povinnosti a rovná práva (srov. ustanovení § 687 NOZ), což je východiskem pro posouzení i vyživovací povinnosti. Na výživné má proto právo kterýkoli z manželů, tj. manželka vůči manželovi a vice versa (odraz rovného právního postavení muže a ženy v manželství). Konkretizace vzájemných práv a povinností v ustanovení § 687 odst. 2 NOZ akcentuje vedle vzájemné úcty, povinnosti společného života, věrnosti a respektu k důstojnosti rovněž povinnost se vzájemně podporovat (momenty morální, citové, ale i finanční), udržovat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti. Na to v rovině spíše materiální (i když nikoli výlučně) navazuje významná povinnost se zřetelným majetkovým reflexem: pečovat o uspokojování potřeb života rodiny (zahrnující vedle jiného i poskytování peněžních a jiných prostředků na náklady rodinné domácnosti), a to podle svých osobních a majetkových poměrů, jakož i svých schopností a možností (srov. komentář k ustanovení § 690 NOZ). Právě posledně zmíněná povinnost - vedle klasické vyživovací povinnosti mezi manžely - nabývá na významu, neboť je právně vynutitelná, není-li plněna dobrovolně (a to jako samostatně uplatnitelné právo). Sama vyživovací povinnost mezi manžely vzniká uzavřením manželství a trvá zásadně po celou dobu jeho existence. Právo na plnění výživného se nicméně aktivizuje - není-li dobrovolného plnění (buď vůbec, či v rozsahu, který je nedostatečný) a jsou-li splněny další předpoklady - až soudním určením jeho rozsahu, a to zásadně na návrh některého z manželů. Soud je ve svém rozhodnutí tímto návrhem vázán, nesmí ho překročit a přisoudit více (ne ultra petita partium) či rozhodnout o plnění této povinnosti na delší dobu, než je oprávněným požadováno. Zánikem manželství (právní mocí rozvodového rozsudku, prohlášením manželství za neplatné, smrtí manžela) zanikne i vyživovací povinnost mezi manžely. Zákonným kritériem rozsahu vyživovací povinnosti mezi manžely je požadavek, aby hmotná a kulturní úroveň obou manželů byla zásadně stejná. Ze zákonného postulátu plyne implicitně další hmotněprávní předpoklad vzniku práva na výživné mezi manžely, a sice rozdílná životní úroveň obou manželů. Vymezení stejné hmotné a kulturní úrovně může působit potíže zejména tam, kde spolu manželé nesdílejí rodinnou domácnost (problémové bývají v praxi dále situace, kdy spolu manželé nežijí z důvodu vzájemných rozporů). Naplnit abstraktní kritérium zásadně stejné životní úrovně bude proto možné jen s přihlédnutím ke zcela konkrétním poměrům manželů. Na rozdíl od ostatních vyživovacích povinností (zvl. vyživovací povinnosti mezi rozvedenými manžely) nevyžadujeme zde stav odkázanosti jednoho z manželů na výživu od druhého; k aktivizaci vyživovací povinnosti povede i skutečnost, že oba manželé jsou sice schopni sami uspokojovat své hmotné a kulturní potřeby (individuálně), avšak v rozdílné míře zakládající disproporci v jejich životní úrovni. Soud zdůrazňuje nutné užití obecných ustanovení o výživném a vyživovací povinnosti podle ustanovení § 910 až § 922 NOZ. Zejména přichází v úvahu aplikace ustanovení vymezujících bližší kritéria určení rozsahu výživného (ustanovení § 913 NOZ), dále společná ustanovení o výživném - tj. způsob plnění a splatnost (ustanovení § 921 NOZ), přiznání výživného (ustanovení § 922 NOZ) a změna poměrů podle ustanovení § 923 NOZ.

- Podle ustanovení § 99 odst. 1 věty první o. s. ř., připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. Podle ustanovení § 99 odst. 2 věty první o. s. ř., soud rozhodne o tom, zda smír schvaluje; neschválí jej, je-li v rozporu s právními předpisy. Z citovaných ustanovení vyplývá, že nelze schválit smír ve věcech, u nichž jejich povaha nepřipouští uzavření smíru, a tehdy, kdyby smír byl v rozporu s právními předpisy. Právní teorie i soudní praxe zastává názor, že povaha věci připouští uzavření smíru zpravidla ve věcech, v nichž jsou účastníci v typickém dvoustranném poměru, jestliže hmotně právní úprava nevylučuje, aby si účastníci mezi sebou upravili právní vztahy dispozitivními úkony. Zda smír není v rozporu s právními předpisy je soud povinen zkoumat při rozhodování o schválení smíru. Protože smír je dvoustranným

dispozitivním úkonem účastníků řízení, který má základ v hmotném právu, je smír v rozporu s právními předpisy zejména tehdy, jestliže a) dohoda účastníků je z hlediska obecných požadavků kladených na právní úkony neplatná; z tohoto pohledu je v rozporu s právními předpisy i takový smír, který nebyl učiněn určitě a srozumitelně (uvedený požadavek je důležitý také proto, že schválený smír je titulem pro exekuci); b) se přiči kogentním ustanovením zákona nebo je obchází (srov. Bureš, Drápal, Krčmář, Mazanec, Občanský soudní řád, Komentář, I. díl, 6. vydání, 2003, C.H.Beck, str. 332, bod 5 a 6). § Podle ustanovení § 99 odst. (1) o.s.ř., připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem. Soud usiluje o smír mezi účastníky; při pokusu o smír předseda senátu zejména s účastníky probere věc, upozorní je na právní úpravu a na stanoviska Nejvyššího soudu a rozhodnutí uveřejněná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek týkající se věci a podle okolností případu jim doporučí možnosti smírného vyřešení sporu. Je-li to s ohledem na povahu věci vhodné, upozorní předseda senátu účastníky rovněž na možnost využití mediace podle zákona o mediaci nebo sociálního poradenství podle zákona o sociálních službách. Podle ustanovení § 99 odst. (3) o.s.ř. schválený smír má účinky pravomocného rozsudku.

7. Z toho, co bylo řečeno o přípustnosti uzavření soudního smíru, je nepochybné, že předmětem tohoto řízení jsou subjektivní majetková práva, jimiž mohou účastníci (jejich nositelé) podle jejich povahy i podle příslušných zákonných předpisů volně nakládat, o nichž se rozhoduje ve sporném řízení, a ve kterém tedy účastníci mohou uzavřít smír. Soud proto účastníky navržený smír ve znění mediační dohody uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným ze dne 4.4.2019 schválil.
8. Součástí smíru je ujednání účastníků o nákladech řízení, a proto o nich soud zvlášť nerozhodoval.
9. Podle ustanovení § 697 odst. 1 NOZ, manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň. Vyživovací povinnost mezi manžely předchází vyživovací povinností dítěte i rodičů. Podle ustanovení § 697 odst. 2 NOZ pro vyživovací povinnost mezi manžely jinak platí obecná ustanovení o výživném. Podle ustanovení § 913 odst. 1 NOZ pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Podle ustanovení § 913 odst. 2 NOZ při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí, přihlídnou se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost (rozšíření úpravy kritérií při určování výživného).
10. O náhradě nákladů znalečného rozhodnuto v souladu s ustanovením § 148 odst. 1 o.s.ř.. Stát má podle výsledku řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Státu vznikly náklady se zaplacením znalečného za vyhotovení znaleckých posudků v částce 52 224 Kč, kdy znalci vyúčtovali znalečné, o nichž bylo rozhodnuto. Toto ustanovení vychází z předpokladu, že stát má právo na náhradu nákladů, které v průběhu řízení vynaložil v souvislosti s uplatňováním práv účastníků, a to proti těm účastníkům, kteří disponují prostředky k této náhradě. Stát tedy hradí takto vynaložené náklady pouze v případě, že účastník dostatek prostředků k úhradě nákladů potřebných k uplatnění svého práva nebo k obraně nemá. V mediační dohodě ze dne 4.4.2019 se účastníci dohodli, že každý z účastníků uhradí 50% nákladů řízení hrazených státem.

11. O povinnosti účastníků k úhradě soudního poplatku soud rozhodl podle položky 9 bod 2 sazebníku zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích v platném znění.
12. Protože došlo ke smírnému vyřešení sporu, k odstranění vzájemných rozporů mezi účastníky a k uzavření mediační dohody ze dne 4.4.2019, soud rozhodl o pokračování v přerušném řízení a schválil účastníky předložený smír.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání přípustné (ustanovení § 202 odst. 1 písm. f) o.s.ř.).

Nebude-li plněno dobrovolně, co ukládá vykonatelné rozhodnutí soudu, lze se jeho splnění domáhat výkonem rozhodnutí podle části šesté o.s.ř. či exekucí podle příslušných ustanovení exekučního řádu (zákon č. 120/2001 Sb.).

Most 5. dubna 2019

Mgr. Iva Flaxová, v.r.
samosoudkyně